EURÓPAI PARLAMENT

2004 *2009*

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság

2008/0140(CNS)

18.12.2008

*

JELENTÉSTERVEZET

a személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosságra, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslatról
(COM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS))

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság

Előadó: Kathalijne Maria BuitenwegA vélemény előadója(*):
Elizabeth Lynne, Foglalkoztatási és Szociális Bizottság

(*) Társbizottsági eljárás – az eljárási szabályzat 47. cikke

Eljárások jelölései

*	Konzultációs eljárás *leadott szavazatok többsége*
**I	Együttműködési eljárás (első olvasat) *leadott szavazatok többsége*
**II	Együttműködési eljárás (második olvasat) *leadott szavazatok többsége a közös álláspont jóváhagyásához a Parlament összes képviselőjének többsége a közös álláspont elutasításához vagy módosításához*
***	Hozzájárulás *a Parlament összes képviselőjének többsége, kivéve az EK-Szerződés 105., 107., 161. és 300., valamint az EU-Szerződés 7. cikke alá tartozó esetekben*
***I	Együttdöntési eljárás (első olvasat) *leadott szavazatok többsége*
***II	Együttdöntési eljárás (második olvasat) *leadott szavazatok többsége a közös álláspont jóváhagyásához a Parlament összes képviselőjének többsége a közös álláspont elutasításához vagy módosításához*
***III	Együttdöntési eljárás (harmadik olvasat) *leadott szavazatok többsége a közös szövegtervezet jóváhagyásához*

(Az eljárás típusa a Bizottság által javasolt jogalaptól függ.)

Módosítások jogalkotási szöveghez

A Parlament módosításaiban a módosított szöveget ***félkövér dőlt*** betűkkel jelölik. A módosító jogi aktusok esetében **félkövéren** kell jelölni a létező rendelkezés azon részeit, amelyeket a Parlament módosítani kíván, de amelyeket a Bizottság nem módosított. Az ilyen részekben az esetleges törléseket a következőképpen kell jelölni: [...]. A *normál dőlt betű*s kiemelés jelzi az illetékes osztályoknak, hogy a jogalkotási szöveg mely részeiben javasolnak javításokat a végleges szöveg kidolgozásának elősegítése érdekében (például nyilvánvaló hibák vagy kihagyások egy adott nyelvi változatban). Az ilyen jellegű javasolt módosításokat egyeztetni kell az érintett osztályokkal.

TARTALOMJEGYZÉK

Oldal

AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE.....5

INDOKOLÁS 22

AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE

a személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosságra, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslatról
(COM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS))

(Konzultációs eljárás)

Az Európai Parlament,

– tekintettel a Bizottságnak a Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2008)0426),

– tekintettel az EK-Szerződés 13(1). cikkére, amelynek megfelelően a Tanács konzultált a Parlamenttel (C6-0291/2008),

– tekintettel eljárási szabályzata 51. cikkére,

– tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére és a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság, a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság, a Kulturális és Oktatási Bizottság, a Jogi Bizottság és a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság véleményére (A6-0000/2009),

1. jóváhagyja a Bizottság módosított javaslatát;

2. felkéri a Bizottságot, hogy ennek megfelelően változtassa meg javaslatát az EK-Szerződés 250. cikkének (2) bekezdése értelmében;

3. felkéri a Tanácsot, hogy tájékoztassa a Parlamentet, ha az általa jóváhagyott szövegtől el kíván térni;

4. felkéri a Tanácsot a Parlamenttel való újbóli konzultációra abban az esetben, ha lényegesen módosítani kívánja a Bizottság javaslatát;

5. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament állásfoglalását a Tanácsnak és a Bizottságnak.

Módosítás 1

Irányelvre irányuló javaslat
4 preambulumbekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(4) A fogyatékossággal élők európai éve, 2003, a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség európai éve, 2007, illetve az interkulturális párbeszéd éve, 2008	(4) A fogyatékossággal élők európai éve, 2003, a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség európai éve, 2007, illetve az interkulturális párbeszéd éve, 2008

egyaránt kiemelte a megkülönböztetés elterjedtségét, azonban a sokféleség előnyeit is.	egyaránt kiemelte a megkülönböztetés elterjedtségét, azonban a sokféleség előnyeit is ***elő kell mozdítani***.

Or. en

Módosítás 2

Irányelvre irányuló javaslat
8 preambulumbekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(8) A Közösség három jogi aktust fogadott el az EK-Szerződés 13. cikkének (1) bekezdése alapján a ***vallásra***, faji és etnikai származásra, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosságra, életkorra és szexuális irányultságra tekintettel történő megkülönböztetés megakadályozása és az ellene való küzdelem érdekében. Ezek a jogi eszközök bizonyították a jogszabályok értékét a megkülönböztetés elleni harcban. ***Különösen*** a 2000/78/EK irányelv általános keretet állapít meg a munkavállalás és a foglalkoztatás terén az egyenlő bánásmód tekintetében vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosságra, életkorra és szexuális irányultságra tekintettel. ***Mindenesetre a tagállamok között eltérések maradnak fenn az említett alapokon történő megkülönböztetéssel szembeni védelem mértékét és formáját illetően a foglalkoztatás területén túlmenően.***	(8) A Közösség három jogi aktust fogadott el az EK-Szerződés 13. cikkének (1) bekezdése alapján a *nemre*, faji és etnikai származásra, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosságra, életkorra és szexuális irányultságra tekintettel történő megkülönböztetés megakadályozása és az ellene való küzdelem érdekében. Ezek a jogi eszközök bizonyították a jogszabályok értékét a megkülönböztetés elleni harcban. ***A 2004/43/EK irányelv keretet hoz létre a munkerőpiacon vagy azon kívül fellépő, faji vagy etnikai származáson alapuló megkülönböztetés ellen. A 2004/113/EK irányelv létrehozza a nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód keretét az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint azok értékesítése, illetve nyújtása tekintetében.*** A 2000/78/EK irányelv általános keretet állapít meg a munkavállalás és a foglalkoztatás terén az egyenlő bánásmód tekintetében vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosságra, életkorra és szexuális irányultságra tekintettel. ***Az ezen alkalmazási körön túli területekre nem tér ki.***

Or. en

Indokolás

Ez az irányelv felhasználja a 2000/78/EK irányelvből nyert tapasztalatokat és annak jogi keretét, valamint más, megkülönböztetésmentességre irányuló irányelveket is.

Módosítás 3

Irányelvre irányuló javaslat
12 a preambulumbekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(12a) Fogyatékossággal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Or. en

Indokolás

A meghatározás ugyanaz, mint ami a jelenleg ratifikálás alatt álló ENSZ-egyezményben szerepel.

Módosítás 4

Irányelvre irányuló javaslat
12 b preambulumbekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(12b) Valódi megkülönböztetéstől mentes hozzáférés többféle eszköz révén biztosítható, beleértve a mindenki számára kialakított eszközöket és a segédeszközök fogyatékkal élők általi használatának lehetővé tételét, ideértve a mobilitást és a hozzáférést segítő segédeszközöket, például az elismert vakvezető és más segítő kutyákat.

Or. en

Módosítás 5

Irányelvre irányuló javaslat
12 c preambulumbekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(12c) Egy módosítás alapvetőnek minősül, ha – a 4. cikkre tekintettel – annak következtében az áruk vagy szolgáltatások, illetve az ágazatok, szakmai csoportok vagy vállalatok jellege oly mértékben megváltozik, hogy a gyártók vagy szolgáltatók valójában egy teljesen más fajta árut vagy szolgáltatást kínálnak.

Or. en

Módosítás 6

Irányelvre irányuló javaslat
13 a preambulumbekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(13a) Ezen irányelv végrehajtásakor a megkülönböztetés miatti panaszok megítélésekor a lehető legnagyobb mértékben tudatában kell lenni a többszörös megkülönböztetésnek, és figyelembe kell venni nemcsak a vallást vagy meggyőződést, fogyatékosságot, kort vagy szexuális irányultságot, hanem a nemet, a faji és etnikai származást is.

Or. nl

Módosítás 7

Irányelvre irányuló javaslat
16 preambulumbekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(16) ***Minden személy szerződéses***	(16) ***Fontos***, ***hogy tiszteletben tartsák az***

szabadsággal rendelkezik, beleértve az ***ügyletben részt vevő szerződéses fél megválasztásának szabadságát is***. Az ***irányelv nem alkalmazandó az olyan egyének által*** végzett ***gazdasági ügyletekre, akik tekintetében az ilyen*** ügyletek ***nem minősülnek szakmai vagy kereskedelmi tevékenységnek***.	***alapvető jogokat és szabadságokat,*** beleértve az ***egyesülés szabadságának jogát***. ***Szintén fontos*** az ***árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel és azok nyújtásával összefüggésben a magán- és a családi élet, illetve az ennek körében*** végzett ügyletek ***védelmének tiszteletben tartása***.

Or. en

Módosítás 8

Irányelvre irányuló javaslat
17 preambulumbekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(17) ***A megkülönböztetés tiltása mellett fontos tiszteletben tartani más alapvető jogokat és szabadságokat, ideértve a magánélet és a családi élet védelmét, illetve az ezekhez kapcsolódó műveleteket, a vallásszabadságot, valamint az egyesülési szabadságot.*** Ez az irányelv nem érinti a ***házassági vagy családi állapotra és a reproduktív jogokra vonatkozó*** nemzeti törvényeket. Nem sérti az állam, az állami intézmények vagy szervek, valamint az oktatás világi jellegét sem.	(17) Ez az irányelv nem érinti a ***házassággal kapcsolatos*** nemzeti törvényeket. ***Mindazonáltal, ahol a nemzeti törvény a házasságtól eltérő kapcsolatokat a házassággal egyenrangúnak ismeri el, az egyenlő bánásmód elvét kell alkalmazni.*** Nem sérti az állam, az állami intézmények vagy szervek, valamint az oktatás világi jellegét sem.

Or. en

Indokolás

A házasság törvénnyel megerősített aktus, nem pedig árucikk vagy szolgáltatás. Ezért ezen irányelv alkalmazási körén kívül áll.

Módosítás 9

Irányelvre irányuló javaslat
20 a preambulumbekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(20a) Annak megítélése céljából, hogy a szóban forgó intézkedések aránytalan terhet jelentenek-e, a 4. cikkre tekintettel figyelembe kell venni különösen az intézmény méretét és forrásait, jellegét, a becsült költséget, az áruk és a szolgáltatások életciklusát, illetve a fogyatékossággal élő személyek számára a jobb hozzáféréssel jelentkező lehetséges előnyöket. A teher nem lehet aránytalanul nagy, amennyiben az adott tagállam egyenlő bánásmóddal kapcsolatos politikájának intézkedései ezt kielégítően ellensúlyozzák.

Or. en

Módosítás 10

Irányelvre irányuló javaslat
31 a preambulumbekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(31a) A megkülönböztetés alapjának értelmezésekor a bíróságok és a törvényszékek nemzetközi és európai emberi jogi okmányokat, többek között felügyeleti szerveik, például az Emberi Jogok Európai Bírósága ajánlásait és joggyakorlatát veszik figyelembe.

Or. en

Módosítás 11

Irányelvre irányuló javaslat
2 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
3. A zaklatás az (1) bekezdés értelmében a hátrányos megkülönböztetés egy olyan formájának tekintendő, amikor nemkívánatos magatartásra kerül sor az 1. cikkben említett okok bármelyike alapján olyan céllal vagy olyan hatást kiváltva, amely sérti valamely személy méltóságát, és megfélemlítő, ellenséges, lekicsinylő, megalázó vagy sértő környezetet alakít ki.	3. A zaklatás az (1) bekezdés értelmében a hátrányos megkülönböztetés egy olyan formájának tekintendő, amikor nemkívánatos magatartásra ***zárt környezetben*** kerül sor az 1. cikkben említett okok bármelyike alapján olyan céllal vagy olyan hatást kiváltva, amely sérti valamely személy méltóságát, és megfélemlítő, ellenséges, lekicsinylő, megalázó vagy sértő környezetet alakít ki.

Or. en

Indokolás

Annak biztosítása érdekében, hogy a megkülönböztetésmentesség és a szólásszabadság között egyensúly legyen, ebben az irányelvben csak a zárt környezetben elkövetett zaklatás tekintendő megkülönböztetésnek.

Módosítás 12

Irányelvre irányuló javaslat
2 cikk – 4 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	4a. Egy személy vallásával vagy meggyőződésével, fogyatékosságával, életkorával vagy szexuális irányultságával kapcsolatos feltételezésen alapuló megkülönböztetést vagy bizonyos vallású vagy meggyőződésű, fogyatékosságú, életkorú vagy szexuális irányultságú személyekkel való kapcsolat miatti megkülönböztetést az (1) bekezdés szerinti megkülönböztetésnek kell tekinteni.

Or. en

Módosítás 13

Irányelvre irányuló javaslat
2 cikk – 6 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
6. A (2) bekezdés ellenére a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az életkoron alapuló eltérő bánásmód nem jelent hátrányos megkülönböztetést, ha ***– a nemzeti jog keretein belül –*** azt egy törvényes cél objektíven és ésszerűen igazolja, illetve ha az említett cél elérésének eszközei megfelelők és szükségesek. ***Különösen nem zárja ki ez az irányelv adott életkor előírását a szociális juttatásokhoz, az oktatáshoz, bizonyos árukhoz vagy szolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében.***	6. A (2) bekezdés ellenére a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az életkoron alapuló eltérő bánásmód nem jelent hátrányos megkülönböztetést, ha azt egy törvényes cél objektíven és ésszerűen igazolja, illetve ha az említett cél elérésének eszközei megfelelők és szükségesek.

Or. en

Módosítás 14

Irányelvre irányuló javaslat
2 cikk – 7 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
7. A (2) bekezdés ellenére a tagállamok a pénzügyi szolgáltatások nyújtása esetén engedélyezhetik az arányos megkülönböztető bánásmódot, amennyiben az érintett termék esetében az életkor vagy a fogyatékosság meghatározó tényező a fontos és pontos biztosításmatematikai vagy statisztikai adatokon alapuló kockázatértékelésben.	7. A (2) bekezdés ellenére a tagállamok a pénzügyi szolgáltatások nyújtása esetén engedélyezhetik az arányos megkülönböztető bánásmódot, amennyiben az érintett termék esetében az életkor vagy a fogyatékosság meghatározó tényező a fontos és pontos biztosításmatematikai vagy statisztikai adatokon alapuló kockázatértékelésben. ***Az érintett tagállamok tájékoztatják a Bizottságot, és biztosítják, hogy összegyűjtik, közzéteszik és rendszeresen frissítik a meghatározó biztosításmatematikai tényezőként figyelembe vett életkorra és***

	fogyatékosságra vonatkozó pontos adatokat. E tagállamok döntésüket ezen irányelv átültetésétől számított 5 év elteltével felülvizsgálják, majd továbbítják e felülvizsgálat eredményeit a Bizottságnak.

Or. en

Indokolás

Ez a módosítás meghatározó tényezőkre szűkíti le az eltérő bánásmód lehetőségét, és kötelez az eltérő bánásmód nyilvános megindoklására, ahogyan azt a 2004/113/EK irányelv is megköveteli.

Módosítás 15

Irányelvre irányuló javaslat
2 cikk – 8 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
8. Ez az irányelv nem érinti a nemzeti jog által meghatározott olyan általános intézkedéseket, amelyek egy demokratikus társadalomban szükségesek a közbiztonság és a közrend fenntartásához, a bűncselekmények megakadályozásához, az egészség védelméhez, valamint mások jogainak és szabadságának a védelméhez .	8. Ez az irányelv nem érinti a nemzeti jog által meghatározott olyan általános intézkedéseket, amelyek egy demokratikus társadalomban szükségesek ***és arányosak*** a közbiztonság és a közrend fenntartásához, a bűncselekmények megakadályozásához, az egészség védelméhez, valamint mások jogainak és szabadságának a védelméhez .

Or. en

Módosítás 16

Irányelvre irányuló javaslat
3 cikk - 1 bekezdés - d pont - második mondat

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
A d) albekezdés ***egyénekre csak szakmai vagy kereskedelmi tevékenységeik folytatásának mértékéig alkalmazható***.	A d) albekezdés ***alkalmazásakor az egyének magánéletét tiszteletben kell tartani***.

Or. nl

Módosítás 17

Irányelvre irányuló javaslat
3 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
2. Ez az irányelv nem érinti a házassági vagy családi állapotra és a reproduktív jogokra vonatkozó nemzeti törvényeket.	***törölve***

Or. nl

Indokolás

Az Európai Bizottság kijelentette, hogy csak a hatáskörök megosztását erősíti meg, és nem szándékozik kivételt tenni. A status quo ilyen megerősítésének egy preambulumbekezdésben kell szerepelnie (lásd a 6. módosítást), nem pedig egy cikkben.

Módosítás 18

Irányelvre irányuló javaslat
3 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
3. Ez az irányelv nem sérti a tagállamok felelősségét az oktatás tartalma, a tevékenységek és oktatási rendszereik szervezése tekintetében, ideértve a sajátos igénnyel rendelkezők oktatását is. A tagállamok eltérő ***bánásmódról rendelkezhetnek*** az egyházi intézményekbe való bejutás terén, vallás vagy meggyőződés alapján.	3. Ez az irányelv nem sérti a tagállamok felelősségét az oktatás tartalma, a tevékenységek és oktatási rendszereik szervezése tekintetében, ideértve a sajátos igénnyel rendelkezők oktatását is. A tagállamok ***engedélyezhetnek*** eltérő ***bánásmódot*** az egyházi intézményekbe való bejutás terén, vallás vagy meggyőződés alapján***, amikor is megkívánandó, hogy az egyének jóhiszeműen és a szervezet szellemiségéhez hűen cselekedjenek, és semmilyen más alapon nem kell megindokolniuk a megkülönböztetést***.

Or. en

Indokolás

A Bizottság javaslata nem teljesen egyértelmű a kivétel határait illetően. A módosítás egyértelművé teszi, hogy az eltérő bánásmód csak valláson vagy meggyőződésen alapulhat, semmilyen más alapon nem. Tisztázza azt is, hogy ez csak akkor indokolható, amikor ez egy szervezet szellemiségének a védelme érdekében szükséges.

Módosítás 19

Irányelvre irányuló javaslat
3 cikk – 5 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
5. Ez az irányelv nem terjed ki az állampolgársági alapon történő megkülönböztetésre, és nem érinti a harmadik országokból érkező, illetve hontalan személyek beutazását és letelepedését a tagállamok területén, és bármiféle olyan bánásmódot, amely az érintett, harmadik országokból származó, illetve hontalan személyek jogállásából ered.	5. Ez az irányelv nem terjed ki az állampolgársági alapon történő megkülönböztetésre, és nem érinti a harmadik országokból érkező, illetve hontalan személyek beutazását és letelepedését a tagállamok területén, és bármiféle olyan bánásmódot, amely az érintett, harmadik országokból származó, illetve hontalan személyek jogállásából ered. ***A valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetést, amely a nemzetiségen alapuló eltérő bánásmódként szerepel, az 1. cikk értelmében megkülönböztetésként kell kezelni.***

Or. nl

Módosítás 20

Irányelvre irányuló javaslat
4 cikk – 1 bekezdés – a pont

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
a) Előzetesen rendelkezni kell a fogyatékossággal élők számára a szociális védelemhez, a szociális előnyökhöz, az egészségügyi ellátáshoz, az oktatáshoz és a nyilvánosan hozzáférhető árukhoz és a	a) ***a)*** Előzetesen rendelkezni kell a fogyatékossággal élők számára a szociális védelemhez, a szociális előnyökhöz, az egészségügyi ellátáshoz, az oktatáshoz és a nyilvánosan hozzáférhető árukhoz és a

szolgáltatásokhoz való hozzáférést és azok nyújtását lehetővé tévő intézkedésekről, ideértve a lakhatást és a ***közlekedést*** is, többek között megfelelő módosítások vagy kiigazítások útján. Az ilyen intézkedések nem jelenthetnek aránytalan terhet, nem ***változtathatják meg alapvetően a szociális védelmet, a szociális juttatásokat, az egészségügyi ellátást, az oktatást, a kérdéses árukat és szolgáltatásokat, illetve nem*** kívánhatják meg, hogy az ***említettekhez alternatívát nyújtsanak***.

szolgáltatásokhoz való hozzáférést és azok nyújtását lehetővé tévő intézkedésekről, ideértve a lakhatást***, a távközlést*** és ***az elektronikus kommunikációt,*** a ***tájékoztatást – ideértve a hozzáférhető formátumban nyújtott tájékoztatást*** is –, ***a pénzügyi szolgáltatásokat, a kultúrát és a szabadidőt, a nyilvános épületeket, a közlekedési eszközöket, és az egyéb nyilvános területeket és intézményeket is,*** többek között megfelelő módosítások vagy kiigazítások útján. ***Amennyiben a hátrányos megkülönböztetés valamely gyakorlatból, politikából vagy eljárásból ered, intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy azok ilyen hatása megszűnjön.*** Az ilyen intézkedések nem jelenthetnek aránytalan terhet, nem kívánhatják meg, hogy ***alapvetően megváltozassák a kérdéses áruk vagy szolgáltatások jellegét vagy*** az ***érintett ágazatok, szakmai csoportok vagy vállalatok alapvető jellemzőit***.

Or. en

Módosítás 21

Irányelvre irányuló javaslat
4 cikk – 1 bekezdés – b a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(ba) Az (1) bekezdés alkalmazásában a ténylegesen megkülönböztetéstől mentes hozzáférés magában foglalja az akadályok és korlátozások azonosítását és megszüntetését, valamint az olyan új akadályok és korlátozások kialakulásának megakadályozását, amelyek gátolják a fogyatékossággal élő személyeknek a nyilvánosság számára rendelkezésre álló árukhoz, szolgáltatásokhoz vagy létesítményekhez való hozzáférését, függetlenül az adott akadály, korlátozás vagy fogyatékosság természetétől. Ezen

	irányelv rendelkezései értelmében és függetlenül az akadályok vagy korlátozások megszüntetése céljával alkalmazott intézkedésektől, a fogyatékossággal élő személyek számára – lehetőség szerint – a fogyatékosság nélkül élőkkel azonos feltételek mellett kell biztosítani a ténylegesen megkülönböztetéstől mentes hozzáférést. Amennyiben nem biztosítható azonos feltételekkel a ténylegesen megkülönböztetéstől mentes hozzáférés, az irányelv rendelkezéseivel összhangban a hozzáférést biztosítása érdekében ésszerű alternatíváról kell gondoskodni.

Or. en

Módosítás 22

Irányelvre irányuló javaslat
4 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
3. Ez az irányelv nem sérti az adott árukhoz vagy szolgáltatásokhoz való hozzáférésről szóló közösségi jogi rendelkezéseket vagy nemzeti szabályokat.	3. Ez az irányelv nem sérti az adott árukhoz vagy szolgáltatásokhoz való hozzáférésről szóló közösségi jogi rendelkezéseket vagy nemzeti szabályokat. ***Az európai intézmények és tagállamok azonban lehetőség szerint intézkedéseket hoznak, például közbeszerzési eljárásokon keresztül, a szolgáltatások nyújtóinak és az áruk – különösen az ipari termékek – kínálóinak arra való ösztönzésére, hogy hozzáférhető megoldásokat alakítsanak ki. A hozzáférhető termékek és szolgáltatások olyan kialakításúak, hogy azokat valamennyi felhasználó igénybe tudja venni.***

Or. en

Módosítás 23

Irányelvre irányuló javaslat
5 cikk

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
A teljes egyenlőség gyakorlati megvalósításának biztosítása céljából az egyenlő bánásmód elve nem akadályoz meg egyetlen tagállamot sem olyan különleges intézkedések fenntartásában és elfogadásában, amelyek vallásból vagy meggyőződésből, fogyatékosságból, életkorból vagy szexuális irányultságból adódó hátrányok kiküszöbölésére és ellensúlyozására irányulnak.	A teljes egyenlőség gyakorlati megvalósításának biztosítása céljából az egyenlő bánásmód elve nem akadályoz meg egyetlen tagállamot sem olyan különleges intézkedések fenntartásában és elfogadásában ***vagy annak engedélyezésében***, ***hogy ezeket az intézkedéseket a magánszektor vegye át,*** amelyek vallásból vagy meggyőződésből, fogyatékosságból, életkorból vagy szexuális irányultságból adódó hátrányok kiküszöbölésére és ellensúlyozására irányulnak.

Or. en

Módosítás 24

Irányelvre irányuló javaslat
7 cikk – 3 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	3a. A tagállamok nemzeti jogrendszerük keretében meghozzák azokat az intézkedéseket, amelyekkel valódi és hatékony kártérítés, illetve jóvátétel biztosítható – a tagállamok döntése alapján – a jelen irányelv szerinti megkülönböztetést elszenvedő személy részére az őt ért veszteségért vagy kárért; mindez visszatartó erejű és arányos az elszenvedett kárral.

Or. en

Módosítás 25

Irányelvre irányuló javaslat
12 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
1. A tagállamok kijelölnek egy ***vagy több*** szervet, amelyek feladata annak ösztönzése, hogy a vallástól vagy meggyőződéstől, fogyatékosságtól, életkortól vagy szexuális irányultságtól függetlenül minden személy egyenlő bánásmódban részesüljön. ***These bodies may*** form part of agencies charged at national level with the defence of ***human*** rights ***or the safeguard of individuals' rights, including rights*** under other Community acts including Directives 2000/43/EC and 2004/113/EC.	1. A tagállamok kijelölnek egy ***független*** szervet, amelyek feladata annak ösztönzése, hogy a vallástól vagy meggyőződéstől, fogyatékosságtól, életkortól vagy szexuális irányultságtól függetlenül minden személy egyenlő bánásmódban részesüljön. ***Ez a szerv a más közösségi jogi aktusok, ideértve a 2000/43/EK és a 2004/113/EK irányelv szerinti jogok védelmére nemzeti szinten hivatott intézmények részét képezik.***

Or. en

Módosítás 26

Irányelvre irányuló javaslat
12 cikk - 2 bekezdés - bevezető rész

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
2. A tagállamok gondoskodnak arról, hogy ***ezeknek*** a ***testületeknek a*** hatásköre a következőket foglalja magában:	2. A tagállamok gondoskodnak arról, hogy ***ennek*** a ***testületnek a*** hatásköre a következőket foglalja magában:

Or. en

Módosítás 27

Irányelvre irányuló javaslat
12 cikk – 2 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	2a. A tagállamok gondoskodnak arról, hogy ez a szervezet elegendő forrással

rendelkezzen feladatai hatékony és könnyen hozzáférhető módon való elvégzéséhez.

Or. nl

Módosítás 28

Irányelvre irányuló javaslat
16 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*

2. A Bizottság jelentése adott esetben tekintetbe veszi a szociális partnerek és a jelentős nem kormányzati szervezetek, valamint az EU Alapjogi Ügynöksége szempontjait. A nemek közti egyenlőség biztosítása elvének megfelelően ez a jelentés tartalmazza többek között a nők és férfiak vonatkozásában hozott intézkedések hatásvizsgálatát is. A kapott információk fényében ez a jelentés szükség esetén magában foglalja az irányelv felülvizsgálatára és módosítására vonatkozó javaslatokat.	2. A Bizottság jelentése adott esetben tekintetbe veszi a szociális partnerek és a jelentős nem kormányzati szervezetek, valamint az EU Alapjogi Ügynöksége szempontjait. ***A jelentés tartalmazza a tagállamok aktuális gyakorlatának áttekintését a 2. cikk (7) bekezdésének vonatkozásában, a biztosítási díjak és juttatások számításában a kor és a fogyatékosság tényezőként történő alkalmazásával kapcsolatban.*** A nemek közti egyenlőség biztosítása elvének megfelelően ez a jelentés tartalmazza többek között a nők és férfiak vonatkozásában hozott intézkedések hatásvizsgálatát is. A kapott információk fényében ez a jelentés szükség esetén magában foglalja az irányelv felülvizsgálatára és módosítására vonatkozó javaslatokat.
	Or. en

INDOKOLÁS

A Bizottság 2008 júliusában nyújtotta be az egyenlő bánásmódról szóló irányelvjavaslatot. E javaslatot hosszú várakozás előzte meg, mivel a Bizottság már 2004-ben ígéretet tett egy átfogó irányelv elkészítésére. Az előadó megelégedéssel veszi tudomásul a bizottsági javaslatot, amelynek célja a személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosságra, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének a munkaerőpiacon kívüli alkalmazása.

Az EK-Szerződés 13. cikke, amelyet 1997-ben foglaltak bele az Amszterdami Szerződésbe, megtiltja a nemen, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetést. A 13. cikk jelenleg két irányelv jogalapját képezi. Az első a faji egyenlőség irányelve (2000/43/EK irányelv), amely megtiltja a munakerőpiacon és azon kívül alkalmazott, faji vagy etnikai származáson alapuló megkülönböztetést. A másik, a 2000/78 irányelv tiltja a munkaerőpiacon alkalmazott, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetést.

A két irányelv alkalmazási körében fennálló különbség folytán a megkülönböztetés okainak egyfajta rangsora alakult ki. Ez a javaslat megkísérel egyenlő mértékű védelmet biztosítani a megkülönböztetés ellen, bármi legyen is annak alapja. Az előadó elvárja, hogy a Bizottság 2010-ben javaslatokat terjesszen elő, amelyek ugyanolyan szintű védelmet nyújtanak a nemen alapuló megkülönböztetés ellen, megszüntetve ezáltal a rangsorolást.

A Bizottság igyekszik összekapcsolni ezt az irányelvjavaslatot a faji egyenlőség meglévő irányelvével. A kifejezések többsége ugyanaz, mint például közvetlen vagy közvetett megkülönböztetés, és a létrehozott eljárások is megegyeznek. Ennek megfelelően az előadó úgy véli, hogy e kérdésnél szükségtelen tovább időzni.

Vannak azonban különbségek is a bizottsági javaslat és a faji egyenlőség irányelve között. Ezek a különbségek azzal igazolhatók, hogy a megkülönböztetés okai változók és nem mindegyik eltérő bánásmód számít megkülönböztetésnek. Ezek a különbségek azonban egyértelműen indokolhatók kellenek, hogy legyenek.

A javaslat a megkülönböztetés ellen védelmet nyújtó minimumszabványokat foglalja keretbe. A tagállamok mindig biztosíthatnak magasabb szintű védelmet, de nem használhatják fel az új irányelvet a jelenlegi szint mérséklésére. Az irányelv az áldozatok számára jogorvoslati jogot kínál, és egyértelművé teszi, hogy a tagállamoknak akarniuk kell és kötelességük a megkülönböztetés ellen felvenni a harcot.

Az előadó külön hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a megkülönböztetés minden formája ellen harcolni kell. A megkülönböztetés továbbra is napi kérdés mind Európában, mind máshol. Egy kifejezetten erre irányuló 2008. évi Eurobarometer-felmérésben az európaiak 15%-a úgy nyilatkozott, hogy az elmúlt évben megkülönböztetés érte őket. Ezen a helyzeten változtatni kell. Lehetővé kell tenni két férfinak, hogy közös szállodai szobában legyenek, a fogyatékossággal élőknek, hogy vásárolhassanak és az időseknek, hogy biztosításuk legyen.

Több tagállamnak vannak már jogszabályai, amelyek védelmet nyújtanak a munkaerőpiacon kívül tapasztalható, a valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló kisebb-nagyobb mértékű megkülönböztetés ellen[1]. Fontos koherens európai jogszabályok megfogalmazása ezen a területen egyértelműsítendő, hogy Európa mint egész nem tűri el a megkülönböztetést. A megkülönböztetésmentesség alapvető jog és az Unió minden polgárára alkalmazni kell.

A megkülönböztetés alapjai

A 2000/78/EK irányelv nem tartalmaz vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosságra, életkorra vagy szexuális irányultságra vonatkozó meghatározásokat, igaz, az Európai Bíróság már meghatározta a „fogyatékosság" fogalmát. Az Európai Bíróság kimondta: „*a «fogyatékosság» fogalma úgy értelmezendő, mint egy olyan korlátozásra való hivatkozás, amely különösen fizikai, szellemi vagy pszichológiai károsodásból származik, és amely akadályozza az érintett személy részvételét a szakmai életben*"[2]. A fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény a „fogyatékosság" fogalmát így határozza meg: „Fogyatékossággal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását." Az előadó egy új preambulumbekezdésben igyekszik ehhez a meghatározáshoz kapcsolatot biztosítani.

Feltételezések és asszociációk

A Coleman-ügyben (C-303/06) az Európai Bíróság kijelentette, hogy nemcsak a fogyatékossággal élő személyek, hanem családtagjaik is védelemben részesülnek a hátrányos megkülönböztetés 2000/78/EK irányelvben szereplő tilalma révén. Az előadó véleménye szerint a jogbiztonság érdekében ezt egyértelműen hangsúlyozni kell ebben az irányelvben.

Nem mindig lehet első pillantásra meggyőződni egy személy vallásáról vagy meggyőződéséről, fogyatékosságáról, életkoráról és szexuális irányultságáról, így az emberek a látszat vagy a név alapján feltételezésekbe bocsátkoznak, ami szintén hátrányos megkülönböztetéshez vezethet. Például néhány fiút azért zaklatnak az iskolában, mert homoszexuálisnak gondolják őket, holott talán nem erről van szó. Az előadó úgy véli, hogy ez ugyanolyan káros, ezért javasolja, hogy az irányelv egyértelmű rendelkezést tartalmazzon arra vonatkozóan, hogy a feltételezésen alapuló megkülönböztetés is e jogszabály hatáskörébe tartozik.

Korra vonatkozó kivétel

[1] McColgan, Niessen és Palmer: *Comparative analyses on national measures to combat discrimination outside employment and occupation* [A foglalkoztatás és munkavégzés területén kívüli hátrányos megkülönböztetés elleni harcra irányuló nemzeti intézkedések összehasonlító elemzése], A meglévő nemzeti jogalkotási intézkedések feltérképezésére irányuló tanulmány – az intézkedések hatása – a foglalkoztatás és munkavégzés területén fellépő, a nemen, faji és etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, életkoron és szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés kezelése, 2006. december

[2] C13-05. sz. ügy, 43 (Chacon Navas)

A Bizottság javaslata általános kivételt tartalmaz a koron alapuló megkülönböztetés vonatkozásában. Az a tény, hogy ez az irányelv nem zárja ki adott életkor előírását a szociális juttatásokhoz és az oktatáshoz vagy bizonyos árukhoz vagy szolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében, nem változtat azon a tényen, hogy ilyen eltérő bánásmódot jogos célnak kell indokolnia, és hogy az elérendő eszközöknek megfelelőknek és szükségeseknek kell lenniük. Az előadó az irányelvben ezt egyértelművé kívánja tenni.

Pénzügyi szolgáltatások

A javaslat értelmében a koron vagy fogyatékosságon alapuló eltérő bánásmódot a pénzügyi szolgáltatások nyújtása esetén engedélyezhetik, amennyiben a kor vagy a fogyatékosság meghatározó tényező a fontos és pontos biztosításmatematikai vagy statisztikai adatokon alapuló kockázatértékelésben. A 2004/113/EK irányelv hasonló rendelkezést tartalmaz, de egyben megköveteli az adatok nyilvánossá tételét. Az előadó ezért javasolja, hogy ez a követelmény is szerepeljen ebben az irányelvben.

Házassági állapot

Az EU felelősségi körén kívül esik a házassággal kapcsolatos törvények elrendelése. Minden tagállam maga rendelkezhet arról, milyen feltételek szükségesek a házasságkötéshez. A Bizottság javaslata azonban lehetővé tenné a reproduktív jogokkal, mint például a sterilizációval kapcsolatos megkülönböztetést is. Az előadó ezt nem tartja kívánatosnak, ezért módosította a szöveget és szűkítette a kivételek körét.

Oktatás

Kifejezett értékeken alapuló iskolák visszautasíthatják azokat a diákokat, akik nem vállalnak közösséget az iskola szellemiségével. Ennek csak a valláson vagy meggyőződésen alapuló megkülönböztetéshez szabad vezetnie. Erre vonatkozóan szerepel egy cikk a munkaerőpiacon alkalmazott egyenlő bánásmódról szóló irányelvben (2000/78/EK).

Fogyatékosság

A fogyatékossággal élő személyekkel szembeni egyenlő bánásmód biztosítása érdekében nem elégséges a megkülönböztetés megtiltása. Pozitív fellépések is szükségesek előrelátást és megfelelő átalakításokat magukban foglaló intézkedések formájában. Például a középületek hozzáférhetők kell, hogy legyenek tolószékkel közlekedők számára.

Az előadó javasolja, hogy a ténylegesen megkülönböztetéstől mentes hozzáférés elvében csak kétféle kivétel legyen. Az egyik, amikor a hozzáférés ésszerűtlenül magas terheket vonna magával. A bíróságoknak kell dönteniük erről esetenkénti alapon. Ilyen döntés meghozatalakor az adott eset összes körülményét mérlegelni kell, többek között a szervezet méretét, a költségeket és a fogyatékossággal élő személyek könnyebb hozzájutásának lehetséges előnyeit. Azokban az országokban, amelyekben ez már általános gyakorlatnak számít, a költségek láthatóan ritkán játszanak szerepet. A másik kivétel azt az esetet érinti, amikor az intézkedés a kínált szolgáltatás alapvető megváltoztatását vonná magával, azaz

amikor a szóban forgó szolgáltatás teljesen más szolgáltatássá válna.

Kártérítés

A 2004/113/EK irányelv 8. cikkének (2) bekezdése megköveteli a tagállamoktól azoknak az intézkedéseknek a bevezetését, amelyekkel valódi és hatékony kártérítés, illetve jóvátétel biztosítható megkülönböztetés következtében fellépő veszteségért vagy kárért. Az előadó javasolja, hogy ezt a rendelkezést is foglalják bele ebbe az irányelvbe, így a panaszosok hatékony jogorvoslati eljárásban részesülnek.

Egy független szerv

A Bizottság javasolja, hogy a tagállamokban legyen egy nemzeti szintű szerv (vagy szervek), amely előmozdítja a polgárok számára az egyenlő bánásmódot. A (28) preambulumbekezdés az ENSZ-nek az emberi jogok védelmét és előmozdítását célzó nemzeti intézmények státuszáról és működéséről szóló párizsi elveire hivatkozik. Az előadó javasolja, hogy legyen világos hivatkozás a függetlenség és a megfelelő források vonatkozó elveire.